

Lesmateriaal NSB in Friesland

Deze les kan gebruikt worden om leerlingen te leren wat de NSB was. Door naar het verhaal van een meisje en haar NSB vader te kijken, leren de leerlingen hoe het zou zijn om een lid van de NSB als vader te hebben. De les hangt nauw samen met het boek "Het pak van mijn vader". Het verhaal van dit boek wordt gebruikt als exemplarisch voorbeeld van de NSB in Friesland. Door naar een interactieve kaart van Friesland te kijken, leren de leerlingen wat de NSB is en krijgen ze een voorbeeld uit Friesland te zien. De interactieve kaart laat afbeeldingen, tekst en een video zien. De leerlingen moeten na het bekijken van de kaart enkele vragen beantwoorden. Deze vragen worden kort klassikaal besproken. Na het beantwoorden van de eerste paar vragen, gaan de leerlingen in hun tweetal of groepje hun samen twee vragen over standplaatsgebondenheid bespreken en beantwoorden. Na het bespreken in de groepjes worden de antwoorden ook nog klassikaal besproken.

<https://www.thinglink.com/scene/1718267681410384358>

naam student: Len Oosterbos	naam school :NHL Stenden
opleiding :Geschiedenis	coach :Nienke de Jong
jaar :2	klas :2B2
	datum van de les: N.V.T.

Lesonderwerp: De NSB in Friesland

Beginsituatie (Leerlingen, jijzelf, omgeving):

Voor deze les is het handig dat leerlingen het begin van de tweede wereldoorlog hebben behandeld en weten wat Nazi Duitsland is. Het liefst weten ze al wat nationaal socialisme is door de vorige lessen. Ze weten dat Nederland zich moest overgeven en dat de Duitsers aan de macht kwamen. De klas staat ingedeeld in tweetallen of groepjes, zodat de leerlingen makkelijk de antwoorden met elkaar kunnen bespreken.

Algemene doelstellingen van deze les

Begrippen:

NSB, Anton Mussert, Nazi, nationaal socialisme, Economische crisis.

Vaardigheden:

Inleving en standplaatsgebondenheid:

De leerlingen gaan kijken naar het verhaal van een NSB'er in Friesland. Ze moeten bedenken waarom een boer uit Friesland bij de NSB zou gaan en moeten nadenken over hoe het zou zijn om een NSB'er als vader te hebben tijdens de oorlog.

Concrete lesdoelen (met bijbehorend beheersingsniveau)

- De leerlingen kunnen benoemen waar de afkorting NSB voor staat. (onthouden)
- De leerlingen kunnen uitleggen dat de NSB een Nederlandse nationaalsocialistische partij was. (begrijpen)

-
- De leerlingen kunnen uitleggen wat het begrip standplaatsgebondenheid betekent. (begrijpen)
  - De leerlingen kunnen aan de hand van een voorbeeld uit hun eigen regio (Friesland) uitleggen hoe standplaatsgebondenheid een rol speelt in het oordelen over mensen uit het verleden. (integreren)

Geplande tijd	lesdoel nr.	Lesinhoud (lesstof)	Didactische werkvormen		hulpmiddelen
			leeractiviteit: <i>Wat doet de leerling?</i>	Onderwijs-activiteit: <i>Wat doe ik?</i>	
0-5 min	Begin	De leraar verdeelt de tafels in het lokaal in tweetallen. Leg uit dat de les van vandaag over een NSB'er uit Friesland gaat (mijn overgrootvader) en laat het boek "het pak van mijn vader" zien. Leg uit dat hij tijdens de tweede wereldoorlog heeft samengewerkt met de Duitsers en na de oorlog heeft vastgezeten.	Thinglink opzoeken	Instructies geven	IPad/laptops Pen en papier, Digibord.
5-10 min		De leraar vraagt de leerlingen om hun ipads/laptops erbij te pakken. De leraar geeft instructies om naar een thinglink te gaan: https://www.thinglink.com/scene/1718267681410384358 geef een korte instructie bij de thinglink. <ul style="list-style-type: none"> - Leg uit dat we samen de video gaan kijken en ze dit dus niet zelf nog hoeven te doen. - Leg uit dat ze bij nummer 1 moeten beginnen en bij 6 moeten eindigen. - Leg uit dat ze eerst op een afbeelding moeten klikken zodat ze de volledige afbeelding zien. - Leg uit dat onder puntje 6 een paar vragen staan die ze moeten maken. - Leg uit dat puntje 7 pas later hoeft. 	Thinglink bekijken	Vragen stellen Klassikaal bespreken	Latptops/ IPad Pen en papier
10-15		Kijk met de klas de video over de NSB. Vraag aan de klas: Wat was de NSB? Waarin verschilde de NSB van het Duitse Nazisme? Wat voor redenen hadden mensen om bij de NSB te gaan?	Video kijken. Vragen beantwoorden.	Toezicht houden. Vragen stellen.	Bord, laptops, pen en papier.

15-35min	Kern Stap 1	<p>De thinglink heeft genummerde punten waar de leerlingen op kunnen klikken. De leraar gaat eerst samen met de leerlingen naar punt nummer 1. De leerlingen bekijken daarna de thinglink en beantwoorden de vragen. De leraar geeft na 15 minuten het seintje dat we de antwoorden klassikaal gaan bespreken.</p> <p>De vragen bij punt 6 van de thinglink zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waar stond de afkorting NSB voor? • Wat was de NSB? Leg uit in minimaal twee zinnen. • Noem twee redenen waarom mensen bij de NSB gingen. • Wie was Anton Mussert? • Wat gebeurde na de oorlog met NSB'ers zoals Reinder Wassenaar? <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <ul style="list-style-type: none"> - Wat: De leerlingen krijgen een thinglink te zien en moeten enkele vragen beantwoorden. - Hoe: Op thinglink.com kunnen ze een interactieve kaart met afbeeldingen, tekst en een video bekijken. - Hulp: De leraar loopt rond om de leerlingen te helpen bij het vinden en navigeren van de thinglink en bespreekt de antwoorden klassikaal. - Tijd: 15 minuten om de thinglink door te nemen en de vragen te beantwoorden. 5 minuten bespreken. - Uitkomst: Antwoorden op de vragen ingevuld en besproken. - Klaar: Alvast het volgende hoofdstuk van het tekstboek lezen. 	Vragen beantwoorden	Surveilleren, begeleiden en antwoorden bespreken.	Bord, thinglink, laptops, ipads
----------	-----------------------	--	---------------------	---	---------------------------------

35-40	Stap 2	<p>Bespreking: Vraag tijdens het bespreken eerst:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wat Reinder Wassenaar allemaal heeft gedaan als NSB'er. - Hoe lang hij vast moest zitten. - Waar hij vast kwam te zitten. <p>Vat Reinder zijn verhaal kort samen en ga daarna verder met de vragen van punt 6.</p> <p>De docent geeft de opdracht het laatste puntje (nummer 7) van de thinglink te bekijken. Lees samen met de klas het stukje over standplaatsgebondenheid door en geef eerst even een voorbeeld van hoe je standplaats je blik op iets verandert. Gebruik een simpel voorbeeld zoals een voetbalwedstrijd om het voor de leerlingen meer behapbaar te maken. Bijvoorbeeld zo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jij kijkt op tv een voetbalwedstrijd tussen Cambuur en Ajax en het eindigt in 11-0. Een vriend van jouw gaat de wedstrijd later kijken en zegt tegen je dat hij denkt dat Ajax Cambuur dik in gaat maken. Jij vindt het maar dom omdat je de uitkomst al weet. Je vriend komt uit Amsterdam en jij komt uit Leeuwarden. Zou dat ook invloed hebben op jullie blik op de wedstrijd? 	In tweetallen/drietalen een vraag bespreken en beantwoorden.	Vraag doorlezen	Bord, thinglink, laptops, ipads
-------	--------	---	--	-----------------	---------------------------------

40-50	Einde	<p>Geef de leerlingen de opdracht om in tweetallen/drietallen een antwoord op de vragen onder het stukje tekst te formuleren. Geef ze hier 2-3 minuten voor.</p> <p>De vragen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leg in eigen woorden uit wat volgens jou de kern is van standplaatsgebondenheid. Gebruik maximaal twee zinnen voor je antwoord. - Waarom is het voor ons een stuk makkelijker om de keuzes van Reinder en andere NSB'ers af te keuren dan het voor hen was? Leg uit hoe standplaatsgebondenheid hier een rol in speelt. <p>De leraar opent de thinglink op het bord en bespreekt de antwoorden met de klas. De leraar geeft willekeurige groepjes het woord om de vraag te beantwoorden. De leraar verbetert de leerlingen waar nodig of vraagt een ander groepje naar hun antwoord. Vat nog een keer kort samen wat standplaatsgebondenheid is en hoe dit invloed heeft op ons oordeel over mensen als Reinder (NSB'ers).</p>	Antwoorden bespreken.	Antwoorden bespreken, Les afsluiten	Bord, thinglink, laptops, ipads
-------	--------------	---	-----------------------	-------------------------------------	---------------------------------